

IACOB LAZĂR

pictură

Consiliul Județean Prahova

Muzeul Județean de Artă Prahova „Ion Ionescu-Quintus“

Ploiești, Bulevardul Independenței nr.1, cod poștal: 100028

Telefon/Fax: +40-244.511.375

Telefon: +40-244.522.264

e-mail: office@artmuseum.ro

www.artmuseum.ro

ISBN: 978-606-8019-43-7

Selecția textelor și reproducerilor: Ion LAZĂR

Viziune grafică: Valter PARASCHIVESCU

DTP: Mariana DĂSCĂLACHE

S-a născut la Trifești-Roman, județul Neamț, în 1931. Este absolvent al secției de Artă Monumentală, în 1956. În tinerețe a lucrat ca ilustrator de carte, împreună cu Marius Cilievici, sub pseudonimul Ion Ion. Ulterior s-a apropiat de Alexandru Ciucurencu, de la care a primit o învățatură post-universitară, care s-a tradus în creația sa mai evident la început și din ce în ce mai puțin pe parcursul carierei, dar care a reprezentat un puternic punct de reper moral și profesional în mod permanent.

A practicat o vreme arta monumentală, transpunând o serie de proiecte în tehnicile picturii *al secco*, simili-vitrailiu sau mozaic în plăci ceramice (lucrare realizată în colaborare cu Traian Brădean în 1983, la Uzina de prelucrare a metalelor din Suceava, astăzi distrusă), însă s-a reîntors de fiecare dată la pictura de șevalet, excelând în tehnica culorilor de ulei pe pânză, uneori de guașă pe hârtie sau desen în cărbune și tuș.

În puține cuvinte, pictura lui se caracterizează prin rigoare compozițională, o linie a desenului care are la bază atât studiul îndelung și susținut după natură și lecțiile maștrilor picturii românești și universale, cât și nuanțările cromatice extrem de rafinate, propunând acorduri subtile între tonuri și o armonie de ansamblu perfect echilibrată.

Ion LAZĂR, martie 2013

Bibliografie selectivă: **Mircea Grozdea** – „*Lazăr Rodica/Iacob*“, Ed. Meridiane, 1986; **Vasile Florea** – *Enciclopedia Artiștilor Români contemporani*, Ed. ARC, 2000, 2004; **Tudor Octavian** – „*Rodica și Iacob Lazăr*“, Ed. Coresi, 2007; **Dorana Coșoveanu** – „*Iacob Lazăr*“, Ed. Humanitas, 2006, **Tudor Postelnicu** – „*Pictura Rodicăi și a lui Iacob Lazăr*“, Ed. Antet, 2009; *Catalog retrospectiv „Grafica soților Lazăr*“, colectiv de autori, Ed. KartaGraphic, Ploiești, 2014.

Două destine artistice îngemănate: Rodica și Iacob Lazăr

Este greu să scrii despre doi artiști importanți ca **Rodica** și **Iacob Lazăr** după ce un critic de artă de talia doamnei Dorana Coșoveanu le-a dăruit două superbe albume-pereche (*Rodica Lazăr*, Editura Humanitas, 2006, și *Iacob Lazăr*, Editura Humanitas, 2006), apărute în condiții grafice absolut remarcabile. Nimic nu lipsește din aceste exhaustive cărți de artă: nici amplele repere biografice, nici o bibliografie completă, nici, mai ales, o atentă selecție a lucrărilor celor doi soți și artiști, uniți de opera lor în eternitate, selecție făcută nu numai cu un profund simț armonic și estetic, ci și cu sufletul. Și nu putem să nu remarcăm acutul respect pentru rigoare din cele două albume care se citesc/se privesc în filigran, de la subtilele trimiteri artistice și beletristice la detaliile anumitor lucrări.

Originari din aceeași Moldovă, dar provenind din medii sociale oarecum diferite, **Rodica** și **Iacob Lazăr** sunt obsedați de desen și de culoare încă din copilărie, urmează împreună Institutul de Arte „Nicolae Grigorescu” din București, la început la clasa de pictură, apoi la secția de artă monumentală, obțin primele comenzi, participă la cele dintâi expoziții, își cumpără o casă și își organizează acolo atelierele alăturate.

De atunci și până la dispariția **Rodicăi Lazăr**, în 2009, carierele lor artistice sunt exemplare: pictează și desenează mult și frumos, participă la numeroase expoziții personale (de regulă, împreună) și de grup în cele mai mari galerii de artă din țară și străinătate, obțin premii importante, lucrările lor sunt căutate, cu asiduitate, de colecționari din România și de peste hotare, iar **Rodica Lazăr** devine profesor la Institutul Pedagogic din București.

Am întâlnit puține destine atât de îngemănate, atât de armonice în evoluția lor, destine dublate de o perfectă cunoaștere a meseriei de pictor și grafician, de un profund simț al compoziției și culorii. Și, cu toate acestea, în pofida armoniei și temelor care-i apropie (cum ar fi peisajele din orașul natal al **Rodicăi Lazăr**, Huși), ei rămân două voci distincte, două manifestări ale unor viziuni diferite, ușor de recunoscut și de identificat pe simeze.

De la tanagrele, păsările, portretele și caii **Rodicăi Lazăr** la compozițiile și peisajele urbane ale lui **Iacob Lazăr**, pânzele irump de culori rafinate, fiecare element este la locul lui și două universuri paralele se nasc dintr-o realitate atent studiată.

Îngemănați în viață și în operă, doi mari artiști își cheamă nemurirea.

Florin SICOIE

„Mi-e mai ușor a numi ceea ce datorez tradiției picturii și mult mai dificil a explica propria viziune, nici măcar a mi-o explica mie însumi. Creația unui pictor și anii investiți în ea vin de la sine s-o explice. Îmi place să cred în cuvintele altora, bune sau rele, despre pictura mea. În fața cuvintelor pe care le-aș putea eu rosti am însă rezerve. Procedeele tehnice pot fi descrise, dacă asta într-adevăr ajută la ceva, dar mult mai greu ceea ce trece prin ele. Cel puțin dacă ar fi să iau în seamă postura de comentator al propriilor încercări.“

Din însemnările lui Iacob Lazăr, selectate de fiul lui

„Pictorul renumit pentru tablourile sale în culori de ulei pe pânză, pentru gamele unor tonuri de verzuri nuanțate până la valori infinitezimale, dar și pentru lirismul melancolic și meditativ al motivelor reprezentate (marginii de sat și de pădure, peisaje urbane ale unor cartiere vechi și conace domnești, imagini ale unei delte paradisiace sau portrete ale unor personaje emblematice – Don Quijote, Penelopa, figuri de bătrâni eremiți și călugări), a excelat și în opera grafică, mai puțin cunoscută, folosindu-se uneori de tuș cu laviuri, alteleori de culorile de tempera sau guașe.

Antecedentele pictorului în manifestarea prin resursele graficii par a-și afla originile, cel puțin din punct de vedere biografic, în colaborarea cu Marius Cilievici la ilustrația de carte, într-o perioadă care cuprinde ultimii ani ai studenției și primii ai tinerilor absolvenți. Iacob Lazăr povestește azi despre acea perioadă ca și cum colegul și prietenul său ar fi fost pentru el un adevărat mentor, într-atât de mare era admirația față de el, numindu-l „neîntrecut“ în creația ce cuprindea linia, compoziția și culoarea din schițele care se succedau sub mâinile partenerului de lucru cu o repeziciune de-a dreptul amețitoare, scoțând pe foile de hârtie minune după minune.

Din păcate artistul nu și-a păstrat toate încercările grafice din tinerețe: îmi amintesc și acum ce fascinație îmi creau în copilărie micile eboșe ale tatălui în creioane colorate, astăzi pierdute, executate la peisaj în scopul apropierii de intențiile ce urmau să se concretizeze pe carton, în culori de ulei, la șevaletul de câmp, în împrejurimile Hușilor – locul vacanțelor familiei noastre, la gospodăria bunicilor mei din partea mamei.“

Ion Lazăr, martie 2013

„Artist meditativ și rezervat, pictorul își urmărește cu o mereu prezentă atenție elementele construcției sale picturale, orice comentariu al autorului devenind o pledoarie pentru rigoarea artistică, pentru programul unei aplicații pe care o cere disciplina severă, văzută și interpretată ca obligatorie.

Intervențiile artistului ne confirmă o trăsătură definitorie a discursului său interior: apartenența necondiționată la actul creației din perspectiva celui care luptă pentru rezolvarea unor legi lăuntrice, universale ale picturii, în scopul clarificării determinante a relației imagine-natură, imagine-cultură.“

Dorana Coșoveanu, *Album monografic Iacob Lazăr*, Ed. Humanitas, 2006

„Jacob Lazăr este, fără îndoială, *un pictor*, ceea ce ni se pare condiția esențială, suficientă dar și necesară, pentru a justifica prezența și dreptul la apartenența în cetatea artei românești. Este pictor în sensul superior al cuvântului, pictor specific spațiului original, un artist al solarității, vitalismului, profunzimii sentimentelor, o sensibilitate care nu se oprește la stadiul retinian al emoției vizuale, ci ne propune odată cu propria implicare o sondare în *intimitatea materiei*, dincolo de efemer sau perisabil...”

Virgil Mocanu, „*Triumful culorii*“, articol apărut în *România Literară*, 1978

„Cu Iacob Lazăr, rafinamentul privirii asupra lumii, așa cum se arată ea în multiplele grade de luminozitate, inaugurat acum mai bine de-un secol de impresionisti, atinge un punct surprinzător de sinteză al analizei și mărturisește inflexiunile lirice al unui suflet adâncit în poetică, a cărui nostalgie se însăilează pe destinul unui citadin care vrea să redobândească paradisul...”

Sunt ipostaze ale artei unui popor care a plecat de la identificarea cosmică și fuziunea eternă cu natura, ajungând să descifreze secretele pierdute ale resorturilor intime identității sale și să le transforme în simboluri și structuri estetice originare, constând în elementele unei creații originale și emoționând alt fel de fiecare dată.”

Ion Frunzetti, „*De la Natură la Artă, de la Artă la Natură*“, Catalogul Bienalei de la Veneția, 1978 (traducere de Ion Lazăr)

„...De la iluziile din anii studenției în legătură cu meseria de pictor, impregnate de naivitate și ignoranță, până la trezirea de mai târziu este o mare distanță. Când ieși contact cu realitatea crudă din interiorul breslei sau cu problemele existenței zilnice, visele încep să se risipească încetul cu încetul...”

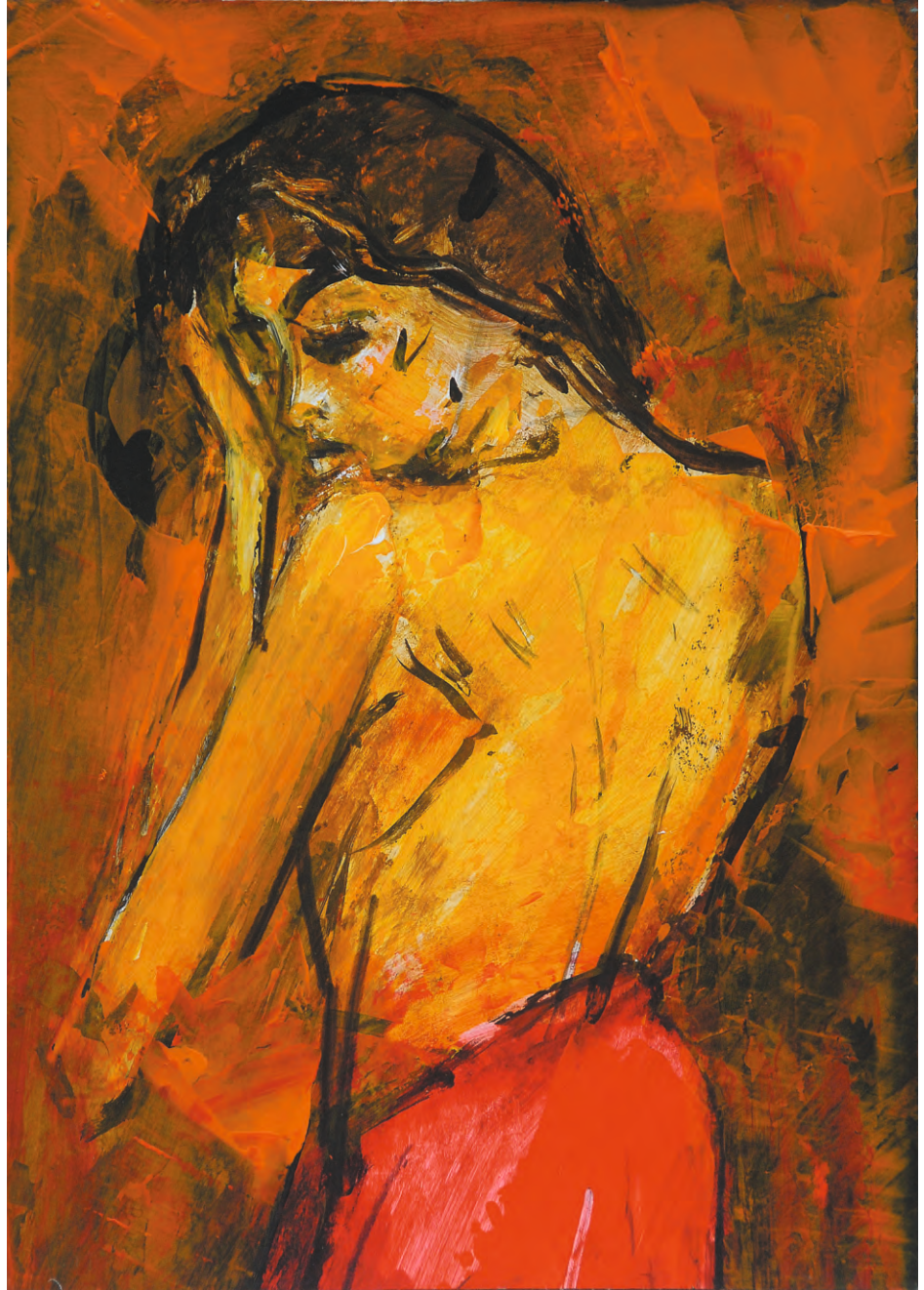
Rodica și cu mine urmam același drum, animați de aceeași pasiune ardentă pentru pictură fără să fi știut cât de anevoioasă e afirmarea în artă sau cât de scump plătit prețul recunoașterii eforturilor tale, chiar atunci când acestea sunt justificate de o autentică ancorare în legile și principiile profesiei. De sfințenia lor am fost și suntem convinși până în măduva oaselor, datorită mai ales învățaturii profesorilor de o forță artistică uriașă pe care i-am avut...”

„...Iar dacă azi, la peste 70 de ani, am ajuns la o oarecare detașare față de latura comercială a meseriei, în așa fel încât să poți avea autoritatea de-a te impune înaintea publicului fără să faci concesii conștiinței tale, este pentru că n-am abdicat de la ceea ce a însemnat adevărata trudă a pictorului dintotdeauna: credința în maestri și consecvența lucrului zilnic, fără menajamente, fără înșelări, fără remușcări și fără mistificări.”

Mărturii ale pictorului despre destinul artistic al celor doi soți consemnate de Ion Lazăr, eseu apărut în cartea „Această enigmă, pictura”, Ed. Irecson, 2005

Eminescu, ulei/carton, 50x50 cm

Seminud, ulei/pânză, 30x20 cm

Moară de apă iarna, ulei/pânză, 38x56 cm

Casă la margine de sat, ulei/pânză, 50x50 cm

Actor, ulei/pânză, 55x36 cm

Penelopa oranj, ulei/pânză, 55x33 cm

Don Quijote solitar, ulei/pânză, 42x42 cm

Arlechin între acte, ulei/pânză, 60x40 cm

Amurg de toamnă, ulei/pânză, 35x50 cm

Don Quijote la luptă, ulei/pânză, 38x38 cm

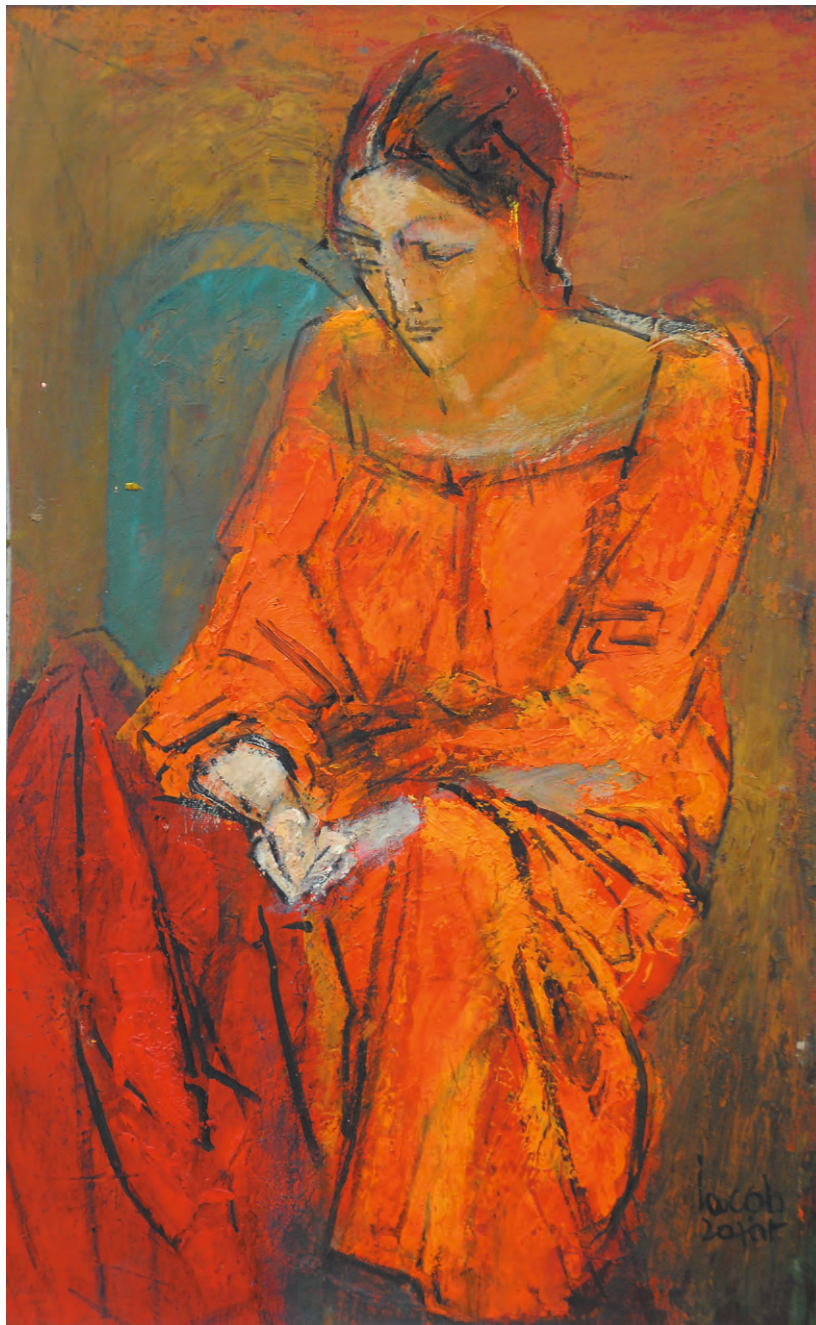
Vase cu pigmenți, ulei/pânză, 38x40 cm

Natură statică de primăvară, ulei/pânză, 33x55 cm

Conacul roșu, ulei/pânză, 26x38 cm

Penelopa nostalgică, ulei/pânză, 55x33 cm

Dansatoare în pauză, ulei/pânză, 55x33 cm